

Fortunata

Fortunata – olasz, 2017. Rendezte: Sergio Castellito. Írta: Margaret Mazzantini. Kép: Gian Filippo Corticelli. Zene: Arturo Anneschino. Szereplők: Jasmine Trinca (Fortunata), Stefano Accorsi (Patrizio), Alessandro Borghi (Chicano), Edoardo Gheo (Franco). Gyártó: HT Film / Indigo Film. Forgalmazó: Mozinet. Feliratos. 103 perc.

Ha izgalmas alkotópárost keresünk Olaszországból, mindenképp érdemes megismerkedni Sergio Castellito és Margaret Mazzantini közös munkáival. Castellito már tekintélyes színészi múlttal rendelkezik, amikor a rendezés felé fordult, író-társa a regényeket és önálló forgatókönyveket egyaránt jegyző Mazzantini – a magánéletben egyébként házasság. Eddig hat közös filmjük született, ebből három Mazzantini regényeinek adaptációja (a *Ne mozdulj!* és az *Újjászületés* magyarul is megjelent), három eredetileg filmre íródott (köztük az idei *Fortunatával*). A páros filmjei mind egy-egy életutat tárnak elénk, ahol az alkotók azt próbálják megfejtetni, milyen érzelmi változásokon mennek keresztül hőseik a megrázó események hatására: míg maguk a történetek és a társadalmi közegek különböznek egymástól, az a mód, ahogy

Floridai álom

The Florida Project – amerikai, 2017. Rendezte és írta: Sean Baker. Kép: Alexis Zabe. Zene: Lorne Balfe. Szereplők: Brooklynn Prince (Moonee), Brianna Hildebrand (Halley), Willem Dafoe (Hicks), Valerie Colton (Jancey). Gyártó: June Pictures. Forgalmazó: ADS Service. Feliratos. 109 perc.

Míg első hullámuk idején a neorealizmusok különösen vonzódtak a szegény sorsú lurkókhoz a De Sica-filmektől (*Fiúk a rács mögött*, *Biciklitolvajok*), a mexikói *Elhagyottakon* át az Apu-trilógiáig, a kortárs amerikai rögváló-drámák szívesebben helyeznek fókuszukba fruskákat, ezzel is hatványozva a peremlét kiszolgáltatottságát és kíméletlenségét, legyen szó túlsúlyos fekete gimnazistáról (*Precious*), tini országúti nomádról (*American Honey*) vagy hurrikánsújtott hatévesről (*A messzi dél vadjai*). A marginális Amerika elhivatott *low-budget* krónikását jelentő Sean Baker két férfitársú gettó-odüsszeia után (*Take Out*, *Prince of Broadway*) ugyancsak gender-nézőpontot váltott, kameráját a női szem munkások többszö-

rösen kizsákmányolt életére irányítva. A *Starlet* pótanyára találó pornosztárocskája és a *Tangerine* transzvesztita prostipárosra után az idejéket portré tárgyai az orlandói Disneyworld árnyékában strichelő leányanya és hétéves csemetéje – a családi kapcsolatot felszíne alatt azonban holmi tanulságos fejlődéstörténet helyett inkább két kiskorú öröbarinó lazán epizodikus meséje perog, akik egyformán védtelenül, felelőtlenül és öntörvényű életörömmel próbálják átvészelnéni a nyomor napi traumáit.

Baker első stúdiófilmjében is minden ítélezéstől mentesen kezeli hőseit, noha nem csupán életművében, de a közelmúlt amerikai művészfilm-termésében sem akad példa a *Floridai álom* infantil anyafigurájánál ellenszenvesebb nőalakra. Korábbi brutál-dokumentarista stílusánál árnyaltabb, rugalmasabb formanyelve és a választott szereplőkhöz precízen igazodó nézőpontok segítségével az író-rendező stabilan és lenyűgöző hitelességgel tartja szerzői pozícióját (egészen a mesebeli utolsó kocsiságig) – sem túl közel, sem túl távol, végig a szentimentalizálás Szkül-

laja és a kritika Kharübdiszé között. Mintha éppen ezt a direktori hozzáállást testesítené meg az – életmű első hollywoodi sztárja által alakított – motelvezető (Baker mindig sajátgyűjtésű amatőrökkel dolgozik), aki botcsinálta problémamegoldóként és érzékeny rezonőrként követi a partvonalról a hanyatló Magic Castle sokszínű lakóinak életét: hol megvédi szeretett különceit a külvilág támadásaitól és saját főnökétől, hol a háttérből támogatja-terelgeti őket, hol pedig korlátait, tehetetlenségét beismerve maga is vereséget szenved velük.

VARRÓ ATTILA

ler-elemeket az első részben szinte teljesen kilúgozza a *slow cinema*, miközben végigkövetjük a nagyapjától frissen megörökölt, kopár nagybirtokra érkező bukaresti Romant a helyi erőviszonyok reménytelen kimatekozásában. Legszívesebben eladná a területet, de a racionalista városi mentalitást eleve bukásra ítélt, törvényen kívüli, posztkommunista senkiföldjén a szereplők fogyatkozó száma arra figyelmeztet, hogy az már nagyon is másoké. Amit azonban a szűkeklűen mért információkkal és eseményekkel látszólag elveszítünk az első félidőben, azt az egyre erősebb atmoszférában kapjuk vissza: mire az események felgyorsulnak, az addigi üres járatok, enigmatikus karakterek és minimalista párbeszédetek olyannyira megtették hatásukat, hogy a forgatókönyvet is jegyző Miricá a felgyűlt feszültséget elemi erővel robbanhatja be a katartikus fináléhoz.

MARGITHÁZI BEJA

Loving Vincent

Loving Vincent – francia-lengyel, 2017. Rendezte és írta: **Dorota Kobiela** és **Hugh Welchman**. Kép: **Tristan Oliver** és **Lukasz Zal**. Zene: **Clint Mansell**. Gyártó: **Break Thru Productions / Trademark Films**. Forgalmazó: **DCI. Feliratos**. 95 perc.

Csak a festményeink be- „szélhetnek a nevünkben” – írta a modern festészet atyja. Vincent Van Gogh alakja és legendája leginkább két okból szokott felmerülni beszéd-témaként. Egyrészt művészi zsenialitása kapcsán, akkor leginkább talán az 1888-ból származó ragyogó, lángmeleg színekkel festett *Napraforgók* című alkotása kerül szóba – vagy pedig afféle korabeli celebként, anekdotahős figurájaként a meg nem értett zseninek, aki levágott fülének köszönheti hírnevét. Dorota Kobiela és Hugh Welchman

alkotása közelebb hozza Vincentet a nézőhöz: eleven és szenvedélyes, komplex személyiségként ábrázolja, noha az alkotás nem a művész-dokumentumfilmek panteonját gazdagítja, hanem a filmtörténet első kézzel festett festményekből álló animációs filmjeként eleveníti meg Van Gogh vibráló világát.

A *Loving Vincent* Orson Welles *Aranypolgárát* idézve a főhős halála után indul, interjúkon és leveleken alapuló detektívstorit mesél el, Armand Roulin (Van Gogh egyik modellje egy ismerős arles-i családból) főszereplésével, aki apja kedvéért magánnyomozásba kezd a festő halála ügyében. Vincentről kiderül, hogy már gyerekként beilleszkedési problémái voltak, zűrés családi háttérrel rendelkezett, azonban a „meg nem értett művész” élete vége felé látszólag barát-ságos, és a művészetére inspirálóan ható környezetre lett. Bár a cselekmény a halál lehetséges okait kutatja (gyilkosság? öngyilkosság?), és az egymásba fonódó, olykor ellentmondó elbeszélések viszik előbbre a történetet, a film gyengéjét pont ez a kusza és vonatott nyomozás adja. A képi világa azonban lenyűgöző: teljesen Van Gogh stílusát és konkrét képeit követi, amire még nem volt példa a filmművészetben (miközben a flashbackek a filmekben megszokott fekete-fehér formában elevenednek meg). A CGI-

túlادagolt néző szemének igazi vizuális orgia a pezsgő posztimpresszionista világ a vásznon, a film azonban ettől még nem lesz több mint egy újabb pazar poszter a színek szerelmese *Napraforgók*-járól.

ZSUBORI ANNA

Szex, ex, szerelem

Les ex – francia, 2017. Rendezte és írta: **Maurice Barthélémy**. Kép: **Laurent Machuel**. Zene: **Philippe Morino**. Szereplők: **Jean-Paul Rouve** (Antoine), **Patrick Chesnais** (Didier), **Stéfi Celma** (Julie), **Judith El Zein** (Audrey), **Maurice Barthélémy** (Serge), **Claudia Tagbo** (Lise). Gyártó: **Radar Films / Alter Films**. Forgalmazó: **ADS Service. Feliratos**. 84 perc.

Franciaországban olyan sok film készül évente, hogy a készletbe értelemszerűen rosszabbul sikerült alkotások is becsúsznak: a *Szex, ex, szerelem* ezek közé tartozik. Maurice Barthélémy jóval több filmben szerepelt, mint ahányat ír-

rendezőként jegyez, és ez meg is látszik a művén. Több szalon futó romkomjából hiányzik a fantázia, a ritmus, a jól megírt párbeszédetek – és úgy általában a jól megírt forgatókönyv is, noha egy 2008-as olasz sikerfilm alapján készült. Mint ha csak odáig jutott volna el, hogy forgat valami vicceset az exekről, de a téma kidolgozására már nem maradt ötlete és energiája. Így művében egyedül a színészi játék értékelhető: a *Tétova tangó*ból ismert Patrick Chesnais ezúttal is nagyszerű, és öröm nézni a népszerű karakterszínészt, Jean-Paul Rouve-ot is. Barthélémy magára is osztott egy szerepet, és színészként igen jól teljesít, ám filmjét ez sem menti meg.

Az alkotás öt szerelmi szála a többhősű narratívát használó filmek szabályainak megfelelően ez esetben is kapcsolódik egymáshoz. Mindegyik cselekményelem középpontjában egy-egy pár áll, melynek tagjai valamilyen, volt szerelmükhöz kötődő kihívással szembesülnek. Alapötlet szintjén mindez rendben van: elég frappáns az ex kutyáját befogadó fiú, az esküvője szervezése közben egykori szeretőjével a pap személyében szembesülő lány vagy a két kamaszlánnyal magára maradó apa sztorija is. De amint a bonyodalom kifejtésére kerül a sor, a történetek elvreznek életszerűtlenségük miatt. Miért nem szól a völegénynek a menyasszony, hogy az atya a régi szerelme, esküvőjének inkább másol? Miért

Bőrpofa

Leatherface – amerikai, 2017.
 Rendezte: **Alexandre Bustillo** és **Julien Maury**. Írta: **Tobe Hooper** és **Kim Henkel** karakterei alapján **Seth M. Sherwood**. Kép: **Antoine Sanier**. Zene: **John Frizzell**. Szereplők: **Stephen Dorff** (Hal), **Lili Taylor** (Verna), **Sam Strike** (Jackson), **Vanessa Grasse** (Lizzy), **Finn Jones** (Sorrel). Gyártó: **Campbell Grobman Films / Mainline Pictures / Millenium / Lionsgate**. Forgalmazó: **Freeman Film**. Szinkronizált. 90 perc.

felügyeletével készült *A kezdet* is erről szólt. A mostani változat felülírja az ott megismert sztorit, de abban mindkettő egyezik, hogy a kegyetlen mészáros-sá lett Bőrpofa a körülmények áldozata.

Az új film Bustillo és Maury, *A betolakodóval* elhíresült francia rendezőpáros munkája. Mellette szól, hogy igyekszik szakítani az immár nyolc filmet számláló széria unalmas kellekeivel, és az őrült szerelmesek ámokfutása típusú filmek road movie-s cselekményét ötvözi a tanyasi kannibál hagyomány-nyal. Egy ilyen vállalkozás sikere a régi és az új kényes egyensúlyán múlik. Az alkotókat most érezhetően jobban érdekelte az újítás igénye, mint a nemes Tobe Hooper-i tradíció, az elmeegógyintézetből megszökött fiatalok közül a szerelmes pár játssza náluk a főszerepet, Bőrpofa és a Sawyer-família sztorija inkább csak háttérként szolgál. Bustillo és Maury a sokkoló erőszak mesterei, akik a hangsúlyokat a kiontott vér mennyiségével mérik. A szerelmesek X-kategóriás korhatár-besorolást kérdemlő, nekrofilával kacérkodó ágyjelenetet kapnak tőlük, Bőrpofa viszont csak a szokásos fűrészelést. Annyi baj legyen, a közönség elesettekért dobogó szíve továbbra is az övé.

KOVÁCS MARCELL

tásából, ha túl akarja élni a címben jelzett 68 lepedőre fenekedő rosszarcúak ostromát: jellemző a film punkos politikai inkorrekttségére, hogy eszmélését az érzékelteti, hogy elkezd női ruhát hordani. Miként a trash-szellemiségben fogant műveknél lenni szokott, a *68 lepedőnek* is gondjai akadnak azzal, hogyan töltsék ki a két extravagáns mészárlás közti játékidőt, de amikor újra megtalálja a ritmust és belelendül a kaszabolásba, felelőtlenül szórakoztató nézivaló.

SEPSILÁSZLÓ

24 óra a halálig

24 Hours to Live – dél-afrikai-hongkongi, 2017. Rendezte: **Brian Smrz**. Írta: **Zach Dean**, **Jim McClain** és **Ron Mita**. Kép: **Ben Nott**. Zene: **Tyler Bates**. Szereplők: **Ethan Hawke** (Travis Conrad), **Rutger Hauer** (Frank), **Paul Anderson** (Jim Morrow), **Nathalie Boltt** (Helen). Gyártó: **Thunder Road Pictures**. Forgalmazó: **Big Bang Media**. Szinkronizált. 93 perc.

Ethan Hawke gályázik már anynyi ideje Hollywood környékén, hogy ötvenhez közeledve kijárjon neki egy vagány akciószerep, és a műfajkalandor a *Versenyfutás az idővel* fércműve után idén újabb próbát tett. A rendezés feladatát az egyik stúdiófilmes trendhez igazodva az a Brian Smrz kapta meg, aki három évtizeden át dolgozott kaszkadőrként, és a 2009-es *Hős kerestetik* után ő is kapott

még egy esélyt. Közös filmjüket sok mindennel lehet vádolni, de azzal nem, hogy címe zsákmacskát árul: a *24 óra a halálig* főhőse egy ex-bérgyilkos, akit egykori társa rábeszél egy utolsó utáni munkára, a férfi azonban lelkiismereti okokból (hiába interpolos a célpont, ha egyszer anya is) felrúgja a tervet, és kis hiján bele is hal. Ezután olyan lesz a napja, mint Jack Bauernek fénykorában: nem csak megmentőként, hanem bosszúállóként is teljesítenie kell, és a testébe injektózott vegyületek csak huszonnégy óráig tartják életben.

Bár a *Cranket* idéző alapötlet és a rendező múltja (meg a *Bourne*-sorozat ihlette zene) a műfaj ismerőinek nyaktörő mutatókat és túlpörgetett cselekményt ígér, a film épp az ellenkező stratégiát választja. A volt munkaadója ellen forduló hős hadjárata a követhetőre vágott akcióktól a szinte végig hihető fordulatokon át a mérsékelt erőszakig manapság szokatlannak számít, a ritkán látott dél-afrikai közeg szintén üdítő, és ugyan kibontakozni nincs lehetősége, Hawke rutinból hozza a kiégett keményfiú figuráját. Legalább annyira nehéz haragudni a filmre, mint fél évvel a megtekintés után emlékezni rá: Liam Neeson és Keanu Reeves adrenalinbombái mellett ilyen visszafogott iparos munkával nem lehet akciósztárt csinálni.

ROBOZ GÁBOR

